U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **G. A.,** zast. JUDr. Athanassiosem Pantazopoulosem, advokátem, se sídlem Slavíkova 19, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2016, č. j. 45 Az 43/2014 – 81,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobkyně domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále též „krajský soud“), jímž soud zamítl její žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 6. 2014, č. j. OAM-133/ZA-ZA13-P10-2013 (dále též „přezkoumávané rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“), a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[2] Přezkoumávaným rozhodnutím rozhodl žalovaný o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany tak, že se jí mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, §14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje. Žalovaný konstatoval, že žalobkyně podala již druhou žádost o mezinárodní ochranu; její první žádost byla zamítnuta rozhodnutím ze dne 12. 9. 2008 jako zjevně nedůvodná. Tvrzeným důvodem v pořadí druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyni je skutečnost, že se žalobkyně během svého pobytu v ČR snaží odstranit své dlouhodobé zdravotní obtíže gynekologického charakteru, aby mohla mít dítě se svým manželem, občanem Uzbekistánu, který pobývá na území ČR na základě povoleného trvalého pobytu. Současně žalobkyně poukázala na možné problémy v případě návratu do země původu v souvislosti s uzbeckou národností manžela a jejich rozdílné náboženské vyznání. Žalovaný konstatoval, že žalobkyně netvrdila žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť nebylo

zjištěno, že by žalobkyně byla v zemi původu pronásledována z azylově relevantních důvodů. Ve vztahu k udělení azylu podle písm. b) téhož ustanovení zákona o azylu žalovaný vysvětlil, že žalobkyně netvrdila žádné potíže související s její národností, rasou, pohlavím, a příslušností k určité sociální skupině či důvodu jejího politického přesvědčení. Žalobkyně totiž svou žádost podala z humanitárních důvodů s ohledem na dosavadní gynekologickou léčbu a uzavření manželství s občanem Uzbekistánu. Snaha žalobkyně o založení rodiny a podstoupení léčby však podle žalovaného nepředstavuje důvod pro udělení azylu. Obecně nižší úroveň zdravotní péče v zemi původu nemůže být důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Z obsahu spisu přitom nevyplývá, že žalobkyni bude odepřena zdravotní péče v zemi původu jen proto, že její manžel není kyrgyzské národnosti.

[3] Z faktu, že jejím manželem je občan Uzbekistánu křesťanského vyznání, nelze podle žalovaného dovozovat hrozbou pronásledování žalobkyně. Národnostně smíšená manželství v Kyrgyzské republice nejsou výjimkou a případné ústrky ze strany rodinných příslušníků, nelze kvalifikovat jako pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný k tomu podotkl, že žalobkyně může svůj rodinný život realizovat nejen v zemi svého původu, ale i v zemi původu manžela. Pokud chce žalobkyně realizovat rodinný život na území České republiky, má postupovat podle zákona o pobytu cizinců; žalovaný přitom zjistil, že žalobkyně sice podala žádost o povolení trvalého pobytu dle § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, řízení však bylo zastaveno, protože žádost žalobkyně byla nepřípustně podaná u ministerstva vnitra a nikoliv zákonem stanoveným způsobem prostřednictvím zastupitelského úřadu. Žalovaný tedy konstatoval, že žalobkyně měla tuto situaci řešit v souladu se zákonem, a to podle zákona o pobytu cizinců; pokud tak neučinila, nemůže situaci řešit prostřednictvím zákona o azylu. To, že se žalobkyně vdala na území České republiky, nemá pro aplikaci zákona o azylu význam. Z informací žalobkyně vyplývá, že před svým odchodem nebyla osamělá žena závislá na pomoci rodiny, neboť žila samostatným životem a se svými rodiči nebyla v pravidelném kontaktu. I kdyby žalovaný připustil jisté ústrky žalobkyně kvůli jejímu manželství s uzbeckým občanem, poukázal na možnost jejího přesídlení do míst, kde by nikdo její situaci neznal. Z informací MZV ČR vyplývá, že žalobkyně má možnost se obrátit na příslušné státní orgány, přičemž na severu země, odkud žalobkyně pochází, je postavení žen lepší než v jiných částech země. Žalobkyně je islámského vyznání, nelze proto dovozovat její pronásledování v zemi s převažujícím islámským obyvatelstvem.

[4] Žalovaný konstatoval, že není možné udělit žalobkyni azyl dle § 13 zákona o azylu, neboť nebyly splněny tam uvedené podmínky, jelikož její manžel pobývá na území České republiky na základě povoleného trvalého pobytu. Nezjistil rovněž, že v daném případě existuje důvod, pro který by bylo možné žalobkyni udělit tzv. humanitární azyl dle § 14 téhož předpisu, neboť její zdravotní stav není natolik závažný, že by ji návrat do země původu ohrozil na životě. K podstupované gynekologické péči za účelem otěhotnění žalobkyně žalovaný uvedl, že ani léčba na území České republiky nemusí vést k cíli, který si žalobkyně přeje. Nelze přitom dospět k jednoznačnému závěru, že žalobkyně nebude moci založit rodinu v zemi svého původu. Ani uzavření manželství s občanem Uzbekistánu není podle žalovaného důvod pro udělení tohoto druhu mezinárodní ochrany. Žalovaný v neposlední řadě nezjistil důvod pro udělení doplňkové ochrany žalobkyni, neboť nebylo zjištěno, že by jí v zemi původu hrozilo uložení trestu smrti, nebo že by byla vystavena nebezpečí mučení. Žalobkyně je kyrgyzské národnosti a v zemi

původu neměla v minulosti žádné potíže, se státními orgány přičemž nelze dovodit, že by se po jejím návratu na tom něco změnilo. Nelze přitom hovořit ani o systematickém pronásledování křesťanů v zemi původu, která je převážně muslimská, proto není ani možno předjímat reálně hrozící nebezpečí vážné újmy žalobkyně z důvodu náboženského vyznání jejího manžela. Důvodem pro udělení doplňkové ochrany není ani to, že úroveň zdravotnictví v zemi původu je nižší než v České republice, jelikož se žalobkyně nenachází ve vážném zdravotním stavu ve smyslu ohrožení života či neschopnosti samostatného pohybu či jiné vážné zdravotní újmy. Vycestování žalobkyně není podle závěru žalovaného v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, a to ani vzhledem k její rodinné situaci, jelikož svůj rodinný život může žalobkyně realizovat v zemi původu, v zemi původu manžela a rovněž v České republice, za splnění příslušných podmínek zákona o pobytu cizinců. Žalovaný na závěr konstatoval, že rovněž nezjistil ve vztahu k žalobkyni důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14b zákona o azylu.

[5] Žalobkyně namítala ve své žalobě ze dne 8. 7. 2014, že žalovaný nepřihlédl pečlivě ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a že napadené rozhodnutí dostatečně nezdůvodnil. Vyslovila přesvědčení, že splňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle ustanovení § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu. Vysvětlila, že je islámského vyznání a že její manžel je křesťan s uzbeckým občanstvím, což způsobí, že ji rodina po návratu nepřijme a že bude vystavena v zemi původu pronásledování z důvodu příslušnosti manžela. Žalovaný měl dále zvážit, že na území České republiky podstupuje dlouhodobou léčbu z důvodu svých zdravotních komplikací s otěhotněním. Zdůrazňovala, že soužití kyrgyzského a uzbeckého etnika v zemi původu je dlouhodobě problematické a že tento problém se s ohledem na její manželství s občanem Uzbekistánu bude týkat i jí. Sám žalovaný přitom shromáždil informace o tom, že práva uzbeckého etnika jsou dlouhodobě porušována. Měla za to, že se tak stala příslušnicí určité sociální skupiny – rodinným příslušníkem uzbeckého občana křesťanského vyznání ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Hrozí jí tak pronásledování z důvodu zrady své víry a zrady své kyrgyzské národnosti, pokud by se zjistilo, že se provdala za uzbeckého křesťana. Z uvedených důvodů navrhla krajskému soudu, aby přezkoumávané rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[6] Krajský soud napadeným rozsudkem žalobu jako nedůvodnou zamítl. Za stěžejní pro posouzení věci pokládal zjištění, zda žalobkyně v zemi původu hrozí pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů. Je tedy nutné zjistit závažnou újmu na základních lidských právech v zemi původu a zhodnotit, nakolik je země původu schopna a ochotna efektivně reagovat na tuto hrozbu. Musí být tedy shledána závažná újma a selhání vnitrostátní ochrany, přičemž pro aplikaci § 12 písm. b) zákona o azylu musí být dána příčinná souvislost mezi vážnou újmou a taxativními důvody pronásledování uvedenými v tomto ustanovení. Soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobkyni z jí uváděných důvodů v zemi původu nehrozí, že bude vystavena ve vysoké míře hrozícímu nebezpečí vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Krajský soud konkrétně uvedl: „*žalovaný se v žalobou napadeném rozhodnutí postavením etnických Uzbeků a křesťanů v Kyrgyzstánu obsáhle zabýval. Své úvahy opřel zejména o zprávu Ministerstva zahraničí USA ze dne 27. 2. 2014 o dodržování lidských práv za rok 2013 a o informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 7. 6. 2013, č. j. 103145/2013-LPTP. Připustil, že Kyrgyzstán zcela jistě nelze označit za zemi s vyspělou demokracií. Přetrvává zde značné množství ekonomických i politických problémů, mezi které podle zprávy Ministerstva zahraničí USA ze dne 27. 2. 2014 o dodržování lidských*

práv za rok 2013 patří i problémy týkající se lidských práv a obecně nadále přetrvává dlouhodobé napětí mezi etnickými Kyrgyzy a Uzbeky. Pokud jde o situaci křesťanů, konstatoval žalovaný na základě informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 7. 6. 2013, č. j. 103145/2013-LPTP, že postavení křesťanů je v zemi rovnoprávné, přičemž v této převážně muslimské zemi je křesťanů asi 15 %, kteří žijí zejména ve větších městech. Za takové město lze podle žalovaného považovat i město Tokmok, ve kterém žalobkyně dříve žila. Na základě těchto informací žalovaný uzavřel, že nelze mít za to, že by žalobkyně, která je sama kyrgyzské národnosti, mohla být v zemi vystavena ve vysoké míře hrozícímu nebezpečí vážné újmy ve smyslu zákona o azylu jen z důvodu národnosti jejího manžela či z důvodu jeho náboženského vyznání. Případné ústrky ze strany rodinných příslušníků žalobkyně a dalších obyvatel žalovaný rovněž nevyloučil, avšak konstatoval, že je s ohledem na možnosti ochrany žadatelky rovněž nelze považovat za bezprostřední a ve vysoké míře hrozící riziko vážné újmy. Ohledně možností ochrany žalovaný poukázal na informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 7. 6. 2013, č. j. 103145/2013-LPTP, z níž plyne, že v případě nespokojenosti s postupem konkrétního policejního oddělení či jednotlivých policistů má občan Kyrgyzské republiky možnost obrátit se na Ministerstvo vnitra Kyrgyzské republiky, anonymně volat na jeho linku důvěry či se obrátit na Generální prokuraturu v Biškeku. V zemi taktéž působí Úřad veřejného ochránce práv, který má pravomoci směřující k ochraně lidských práv.

Soud při jednání soudu provedl k důkazu výroční zprávy Human Rights Watch týkající se Kyrgyzstánu v letech 2013 a 2014. Z těchto zpráv plynou v zásadě tytéž informace jako z podkladů, ze kterých vycházel žalovaný (tj. zejména zprávy Ministerstva zahraničí USA ze dne 27. 2. 2014 o dodržování lidských práv za rok 2013 a o informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 7. 7. 2013, č. j. 103145/2013-LPTP). Obě zprávy potvrzují přetrvávající výskyt závažného zneužívání lidských práv zejména v souvislosti s etnickým násilím v jižní části Kyrgyzstánu z června 2010, kdy obzvláště zranitelní jsou etničtí Uzbekové i jiné menšiny. Útoky na advokáty a obžalované v souvislosti s etnickým násilím z roku 2010 procházejí bez trestu. Poukazuje na napadání, věznění a mučení některých ochránců lidských práv. Ohledně svobody vyznání tyto zprávy poukazují na to, že v prosinci 2012 prezident Atambajev podepsal několik novel kyrgyzských zákonů o náboženství, kterými byla umožněna rozsáhlejší kontrola náboženské literatury považované za „extremistickou" a že pronásledování menších náboženských komunit v roce 2013, včetně Svědků Jehovových a ahmadíjských muslimů.

I na základě takto doplněného dokazování má soud za to, že závěry žalovaného, že žalobkyni z jí uváděných důvodů v zemi původu nehrozí, že bude vystavena ve vysoké míře hrozícímu nebezpečí vážné újmy ve smyslu zákona o azylu, obstojí. Ze shromážděných zpráv plyne, že etnické konflikty jsou navázána zejména na etnické násilí v jižní části Kyrgyzstánu z června 2010, se kterým žalobkyně ani její manžel nejsou nijak propojeni. Žalovaný současně správně poukazuje na skutečnost, že sama žalobkyně je kyrgyzskou státní příslušnicí, přičemž žádná ze zpráv smíšené manželství jako zvyšující riziko neoznačuje. Taktéž nelze přehlédnout, že žalobkyně žila na severu země ve městě Tokmok, a to nezávisle na své rodině. Tudíž ani případné ústrky ze strany její rodiny nemohou při zvažování případné vážné újmy hrozící žalobkyni představovat relevantní skutečnost. Žalobkyně také při jednání zpochybnila závěr žalovaného o velikosti tohoto města. I kdyby však měla žalobkyně v tomto ohledu pravdu, nic by to nezměnilo na možnosti žalobkyně využít vnitřního přesídlení do jiného většího města, kde je tolerance k menšinám podle shromážděných podkladů větší. Soud tedy pro nadbytečnost přesný počet obyvatel města Tokmok nezjišťoval.

Soud s ohledem na shora uvedené má za to, že žalovaný shromáždil dostatečné informace o zemi původu žalobkyně, takto zjištěný skutkový stav považuje za dostatečný a porušení ustanovení § 2 a 3 správního řádu neshledává. Za přiléhavé pak soud považuje i hodnotící úvahy žalovaného, který podle názoru soudu zcela v souladu s § 50 odst. 4 správního řádu přihlédl ke všemu podstatnému, co v řízení vyšlo najevo. Své rozhodnutí žalovaný též dostatečným způsobem odůvodnil, tudíž ani námitka porušení § 68 odst. 3 správního řádu není důvodná.

Závěrem soud dodává, že podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu či doplňkové ochrany jsou jednoznačné, a žalobkyně je nesplňuje. To, že žalobkyně bude muset překonat některé překážky (například získat pas v zemi původu a požádat zde o vízum), není z pohledu těchto institutů relevantní.

Při jednání žalobkyně též zpochybnila závěry žalovaného ohledně humanitárního azylu. Tato námitka však byla uplatněna až po lhůtě pro podání žaloby, a proto soud k tomuto rozšíření žaloby nemohl přihlédnout, a to s ohledem na zásadu koncentrace plynoucí z § 71 odst. 2 s. ř. s."

[7] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka") kasační stížnost ze dne 14. 6. 2016, v níž namítala, že se soud nedostatečně vypořádal s jejími veškerými námitkami, v nichž se dovolávala své nepříznivé situace v případě návratu do země původu spočívající v etnickém původu jejího manžela a v jeho náboženství. Poukazovala dále na to, že pouze v České republice jí může být poskytnuta dostatečná zdravotní péče. V doplnění ze dne 27. 7. 2016 vytýkala krajskému soudu, že neprovedl výslech jejího manžela, neboť jeho prostřednictvím chtěla prokázat, že jí a jejímu manželovi hrozí nebezpečí v případě jejího návratu do země původu, a to právě z důvodu etnického původu jejího manžela a jeho víry. Kvůli tomu se jí rodina zřekla, tudíž nemá v Kyrgyzstánu žádné zázemí a hrozí ji ponižování a odstrkování ze strany státních orgánů. Vyslovila názor, že jako manželka Uzbeka by byla považována za příslušnici uzbeckého národa, kteří jsou podle všech dostupných informací pronásledování tamějším režimem. Měla za to, že si žalovaný neopatřil dostatek kvalitních informací o zemi původu a že se řádně nezabýval údajnou možností přesídlení v rámci Kyrgyzstánu. Všechny zprávy získané žalovaným hovoří o etnickém násilí, tudíž stěžovatelka nechápe závěr krajského soudu o tom, že toto etnické násilí se její rodiny nedotkne. Po jejím návratu do země původu je podle jejího názoru zřejmé, že budou porušována její lidská práva. Dokonce i Evropský soud pro lidská práva rozhodl, že návrat etnických uzbeckých žadatelů do Kyrgyzstánu by znamenal jejich vystavení riziku mučení a jiného špatného zacházení. Mělo být rovněž přihlédnuto k tomu, že je plně integrována do české společnosti a že se nemá v zemi původu kam vracet. V neposlední řadě poukazovala na to, že je v České republice léčena pro gynekologické problémy a že tato léčba jí nebude v zemi původu poskytována, tudíž je vyloučeno, aby úspěšně porodila dítě. Neudělením azylu a jejím nuceným vyhoštěním by byly porušeny mezinárodní závazky České republiky, neboť by došlo k zásahu do jejího soukromého a rodinného života. Měla tudíž za to, že v jejím případě byla porušena zásada non-refoulment. Stěžovatelka proto navrhovala, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2016, č. j. 45 Az 43/2014 - 81, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 12. 8. 2016, v němž vyslovil přesvědčení, že se krajský soud se všemi rozhodnými skutečnostmi řádně vypořádal. Upozornil na to, že ani podle recentní judikatury správních soudů nebylo povinností krajského soudu provést každý navržený důkaz, měl však zdůvodnit, proč jej neprovedl, což krajský soud řádně učinil. Měl za to, že situaci stěžovatelky po jejím návratu do země původu řádně a dostatečně vyhodnotil, jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí. Získané informace o zemi původu nepotvrzují obavy stěžovatelky z jejího pronásledování. Zdravotní stav stěžovatelky podle žalovaného neodůvodňuje udělení mezinárodní ochrany, protože se nejedná o onemocnění, jehož léčba by byla spjata výhradně s Českou republikou. Nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu není azylově relevantní. Vyslovil přesvědčení, že věc stěžovatelky byla řádně posouzena s ohledem za zjištěné informace o zemi původu, k nimž stěžovatelka původně ničeho dalšího neuváděla. Žalovaný proto navrhoval, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl pro její nedůvodnost.

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti v první řadě hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. V této souvislosti dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou (viz ustanovení § 103 a § 106 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.")), stěžovatelka je řádně zastoupena (viz ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s.) a není namístě kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost (viz ustanovení § 104 s. ř. s.).

[10] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[11] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele" je v judikatuře (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, všechna rozhodnutí uvedená v tomto usnesení jsou dostupná na www.nssoud.cz) vykládán jako *„natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů."*

[12] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že je v zájmu stěžovatelky, aby v kasační stížnosti přesvědčivě uvedla, v čem zmíněný přesah vlastních zájmů spatřuje, a z jakého důvodu by tedy měl zdejší soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Přichází-li totiž stěžovatelka s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by byl stejný závěr.

[13] Kasační stížnost nicméně neobsahuje žádnou argumentaci, která by přesah vlastních zájmů stěžovatelky dokládala. Nejvyšší správní soud se proto zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatelky pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kriterií.

[14] Ve vztahu k výtce stěžovatelky, že krajský soud neprovedl jako důkaz výslech jejího manžela, čímž měl porušit její právo na spravedlivý proces, Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 2 Afs 35/2009 – 91, který dospěl k závěru, že *„krajský soud je povinen vypořádat se i s nově navrženými důkazními prostředky a posoudit jejich relevanci, nikoliv je paušálně odmítnout. Pokud tak neučiní, zatíží svoje řízení vadou. Na straně jedné totiž samozřejmě platí, že soud přezkoumává napadené správní rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). K objasnění tohoto skutkového a právního stavu je však rozhodující soud oprávněn zopakovat nebo i doplnit důkazy provedené správním orgánem (§ 77 odst. 2)... Lze tak shrnout, že žalobce se v rámci řízení před krajským soudem může domáhat provedení dosud neprovedených důkazů, mají-li prokázat rozhodné skutečnosti ke dni rozhodování správního orgánu. Rozhodnutí, které z navržených důkazů provede a které nikoli, je samozřejmě výlučně na úvaze soudu (§ 52 odst. 1 s. ř. s.); to jej však nezbavuje povinnosti takový postup odůvodnit (viz např. rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, sp. zn. 5 Afs 147/2004, č. 618/2005 Sb. NSS). Je tedy zřejmé, že krajský soud byl oprávněn i v nyní projednávané věci provedení navrhovaných důkazů odmítnout, nemohl tak však učinit pouhým odkazem na ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s.“*

[15] Z výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu vyplývá, že není povinností krajského soudu provést každý důkazní návrh, který uvede účastník řízení, ale je jeho povinností se s tímto důkazním návrhem vypořádat, tedy v případě neprovedení takto navrženého důkazu odůvodnit, proč jej soud neprovedl. Této povinnosti přitom krajský soud dostál, neboť v odůvodnění napadeného rozsudku vysvětlil, že jej považoval za nadbytečný, jelikož ke všem skutečnostem, ke kterým se měl vyjádřit, postačovala výpověď stěžovatelky. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem krajského soudu ztotožňuje, neboť je zjevné, že by jeho prostřednictvím bylo potvrzeno to, co tvrdí sama stěžovatelka ohledně svých zdravotních komplikací s otěhotněním a založením rodiny. Pokud stěžovatelka namítá, že by jeho prostřednictvím chtěla prokázat obtíže manžela, které by mu její návrat do země původu způsobil, je na místě uvést, že azylově relevantní důvody jsou pouze ty, které se týkají samotného žadatele o mezinárodní ochranu, tudíž stěžovatelka se jako azylově relevantních okolností nemůže dovolávat toho, že by neudělení mezinárodní ochrany způsobilo problémy jejímu manželovi. Takovéto odůvodnění návrhu i podle Nejvyššího správního soudu ospravedlňuje závěr krajského soudu o tom, že navržený důkazní prostředek nemusel být proveden.

[16] Jestliže se stěžovatelka dovolává toho, že jí v zemi původu hrozí pronásledování z toho důvodu, si vzala uzbeckého občana, který vyznává křesťanství, musí Nejvyšší správní soud odkázat na obsah zpráv zajištěných žalovaným a i obsah zpráv, kterých se dovolává sama stěžovatelka. Z nich totiž bez jakýchkoli pochyb vyplývá, že etnické konflikty probíhají mezi příslušníky kurdského a uzbeckého etnika (viz. např. Výroční zpráva Human Rights Watch z roku 2014), avšak tyto etnické nepokoje zaměřené vůči uzbeckému etniku se týkají zejména jižní části Kyrgyzstánu. Jak však vyplývá z tvrzení samotné stěžovatelky, toto násilí se jí bezprostředně nikdy netýkalo, neboť nebyla členkou uzbeckého etnika. Stěžovatelka je totiž příslušnicí kyrgyzské většinové společnosti.

Z informací získaných žalovaným nebo provedených krajským soudem jakkoli nevyplývá, že by toto násilí bylo zaměřeno i vůči ostatním členům rodin uzbeckých obyvatel, tj. vůči členům smíšených manželství, kteří zároveň nejsou členy uzbeckého etnika. Nelze tedy hovořit o tom, že by se tito členové smíšených manželství staly určitou sociální skupinou ve smyslu § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., jak je popsáno v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101, nebo ze dne 29. 7. 2015, č. j. 4 Azs 114/2015 – 27.

[17] Jak totiž Nejvyšší správní soud vysvětlil v rozsudku ze dne 29. 7. 2015, č j. 4 Azs 114/2015 – 27, *„důvod pronásledování – příslušnost k určité sociální skupině – nemá pevně stanovené hranice jako jiné azylové důvody. Příslušnost k určité sociální skupině je nutné proto chápat v kontextu světových a společenských proměn v jednotlivých kulturách a vzhledem k vývoji lidskoprávních norem mezinárodního práva. Nejvyšší správní soud vycházel předně ze znění čl. 10 odst. 1 písm. d) kvalifikační směrnice. První podmínka uvedeného ustanovení vymezuje tzv. „chráněné znaky“ – atributy jisté kvality, které jsou vlastní určité sociální skupině; druhá podmínka je potom orientována na tzv. „sociální percepci“ – vnímání této sociální skupiny okolní společností jako odlišné. Obě podmínky přitom musí být dle znění kvalifikační směrnice splněny zároveň (kumulativně), v některých případech může k získání mezinárodní ochrany postačovat i jen alternativní splnění jedné z podmínek (srovnej čl. 3 kvalifikační směrnice a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2012, č. j. 6 Azs 3/2012 - 45).*
Kritéria stanovená kvalifikační směrnicí korespondují i s dřívější soudní praxí a metodikou UNHCR. Směrnice k určování příslušnosti k určité sociální skupině uvádí dva přístupy. (i) Při posuzování „chráněných znaků“ se zjišťuje, zda určitá skupina oplývá určitým nezcizitelným znakem, či zda zcizení takového znaku by nebylo možné po příslušnících takové skupiny požadovat, protože by bylo v rozporu s lidskou důstojností. (ii) Druhý přístup je orientován na zjištění, zda je skupině vlastní určitý atribut, který umožňuje rozpoznat její jednotlivé členy nebo jenž je odlišuje od společnosti, tzv. „sociální percepce“ [viz Směrnice k mezinárodní ochraně: „Příslušnost k určité sociální skupině“ v kontextu článku 1A(2) Úmluvy z roku 1951 resp. Protokolu z roku 1967 ve vztahu k statusu uprchlíků, vydaná dne 7. 5. 2002, č. HCR/GIP/02/02, všechny citované prameny UNHCR jsou dostupné na: http://www.refworld.org/protectionmanual.html].“

[18] V posuzované věci přitom nebylo zjištěno, že by byla splněna podmínka sociální percepce, tedy že v Kyrgyzstánu jsou členové smíšených manželství, kteří zároveň nejsou příslušníci uzbeckého etnika, vnímáni jeho zvláštní odlišná sociální skupina. Ze všech získaných informací totiž vyplývá to, že sice v zemi původu stěžovatelky jsou určité problémy v oblasti diskriminace obyvatel uzbecké menšiny, a to zejména ve spojení s nepokoji proběhnuvšími na jihu země v roce 2010, z toho však nevyplývá, že tyto problémy se týkají i dalších osob, které se těchto nepokojů neúčastnily, protože se v této době na území Kyrgyzstánu nevyskytovaly a které nejsou členy uzbeckého etnika. Žádná ze zpráv přitom nepotvrzuje obavy a tvrzení stěžovatelky, že se toto etnické násilí rozšiřuje rovněž i na osoby nacházející se ve smíšených manželstvích, které zároveň nejsou členy tohoto uzbeckého etnika. Z obsahu správního spisu rovněž nevyplývá, že by výklad a běžná praxe islámského náboženství v zemi původu stěžovatelky byly tak konzervativní, jak tvrdí v kasační stížnosti, tedy že by bylo postihováno „odpadlictví“ od víry, pokud si muslimka vezme osobu jiného náboženského vyznání; v tomto směru je nutno rovněž

zmínit, že státní orgány osoby muslimského vyznání oproti věřícím jiných náboženství nezvýhodňují.

[19] Nejvyšší správní soud přitom nezpochybňuje tvrzení stěžovatelky o tom, že v zemi původu existují etnické problémy, neboť to bylo rovněž potvrzeno všemi relevantními zprávami, které byly v průběhu správního i soudního řízení řádně provedeny, avšak to neznamená, že se tyto problémy budou automaticky vztahovat i na stěžovatelku, neboť z ničeho nevyplývá, že by se tento etnický konflikt rozšiřoval i na osoby stojící mimo uzbecké etnikum z důvodu např. uzavření manželství s osobou uzbeckého původu. Skutečnost, že v případě uzbeckých žadatelů bylo údajně konstatováno, že by jejich návrat do Kyrgyzstánu znamenal jejich vystavení riziku mučení a jinému špatnému zacházení, neznamená, že všechny osoby pocházející z Kyrgyzstánu musí automaticky získat mezinárodní ochranu, pokud nejsou splněny podmínky zákona o azylu a pokud není přihlédnuto k jednotlivým okolnostem daného případu.

[20] Jestliže stěžovatelka jako azylově relevantní důvod uvádí problémy se svojí rodinou, která ji měla zavrhnout z důvodu uzavření manželství s uzbeckým občanem, je nutné poukázat na to, že se zjevně jedná o problémy stěžovatelky se soukromými osobami, členy její rodiny. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu u soukromých osob jako původců pronásledování však musí přistoupit k samotnému pronásledování také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování, aby mohlo být takové pronásledování ze strany soukromých osob přičitatelné státu a tím azylově relevantní. Zdejší soud se opakovně již v minulosti k této problematice vyjádřil. Např. v rozsudku ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 – 68, uvedl, že skutečnost, že *„žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“* V této souvislosti lze odkázat rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, *„aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“* V nyní posuzované věci přitom jakkoli nevyplývá, že by státní orgány nebyly schopny či ochotny poskytnout stěžovatelce pomoc při jejích údajných potížích s její rodinou. Není přitom zřejmé, zda se stěžovatelka vůbec do nějakého konfliktu se svojí rodinou dostane, protože jak zjistil žalovaný – přičemž stěžovatelka tyto závěry nijak nepopírá – nebyla stěžovatelka před svým odchodem ze země původu na své rodině závislá, neboť byla plně soběstačná a žila sama. Tato zjištění tedy vyvrací nynější tvrzení stěžovatelky o její údajné závislosti na rodině a jejím údajném omezení s tím související.

[21] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že nebylo zjištěno jakékoli azylově relevantní nebezpečí pronásledování stěžovatelky z důvodu její příslušnosti k sociální skupiny smíšených manželství, ani z důvodu etnických nebo náboženských.

[22] Stěžovatelka namítá porušení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu z důvodu hrozící vážné újmy, neboť její vycestování by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky; došlo by tudíž k porušení jejího soukromého a rodinného života, protože na území České republiky uzavřela manželství s občanem Uzbekistánu. Nejvyšší správní soud

odkazuje v tomto ohledu na rozsudek tohoto soudu ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012 – 28, podle něhož *„se otázkou možného porušení čl. 8 Úmluvy v případě vycestování žadatele o mezinárodní ochranu již opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, www.nssoud.cz, uvedl, že je třeba „rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“)], od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Samotná nutnost vycestovaní cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců.“. Jak dále Nejvyšší správní soud uvedl, „obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil. (...) Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.*
Nejvyšší správní soud se v uvedeném rozsudku dále vyjádřil v tom smyslu, že ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 – 47, www.nssoud.cz). Při stanovení rozsahu povinností státu je však nutno zvážit okolnosti konkrétní věci a posoudit, zda se nejedná o případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.“

[23] Pouhá skutečnost, že stěžovatelka na území České republiky uzavřela manželství, tedy nedokládá, že by v případě neudělení mezinárodní ochrany stěžovatelce byly porušeny mezinárodní závazky České republiky, neboť v posuzované věci nebyly zjištěny okolnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že vycestování stěžovatelky by představovalo nepřiměřený zásah do jejího rodinného života. Stěžovatelka se totiž provdala až v roce 2012, přičemž již v této době si musela být vědoma toho, že na území České republiky nemá zajištěno oprávnění k dlouhodobému pobytu dle zákona o azylu nebo dle zákona o pobytu cizinců a nemohla tak nabýt jakékoli legitimní očekávání, že získá dlouhodobější oprávnění setrvat na území České republiky. Ze samotného faktu, že stěžovatelka uzavřela manželství na území České republiky, přitom nevyplývá, že v případě neudělení mezinárodní ochrany by její návrat do země původu znamenal nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života. Pokud by tomu tak bylo, Nejvyšší správní soud by tím popřel výše uvedené judikatorní závěry ohledně nutnosti zjištění nepřiměřeného zásahu pro udělení doplňkové ochrany, jelikož by bylo nutné udělit mezinárodní ochranu prakticky každému cizinci, který by zde založil osobní či rodinné vztahy.

[24] K témuž závěru ostatně dospěl i Nevyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, podle něhož *„pokud jde o námitky stěžovatelky ve vztahu k výroku o neudělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, nutno zdůraznit, že tento důvod azylu je třeba vnímat jako výjimečný a zároveň subsidiární. To znamená, že připadá v úvahu tehdy, jestliže není zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, a to v případě hodném*

zvláštního zřetele. V souzené věci stěžovatelka výslovně nenárokovala tuto formu azylu (a to ani v žalobě ke krajskému soudu). Z návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 25. 7. 2002 plyne, že stěžovatelka odešla z Vietnamu za manželem, který žije v ČR a o azyl požádala, protože chtěla legalizovat pobyt. Tyto skutečnosti uvedla i ve vlastnoručně psaném podání, kde dále upřesnila, že si chce v ČR najít stálou práci. V protokolu o pohovoru ze dne 7. 10. 2002 tyto skutečnosti potvrdila a doplnila, že manžel, nar. X, žije v ČR od roku 1989 nebo 1990 a podniká zde. Ze zprávy MV OAM ze dne 27. 10. 2003 vyžádané soudem, bylo zjištěno, že manžel stěžovatelky pan N. K. H. neprochází evidencí odboru azylové a migrační politiky, tudíž nepožádal o azyl v ČR a ani neprojevil úmysl tak učinit. Žalovaný správní orgán v napadeném rozhodnutí ve vztahu k výroku podle § 14 zákona o azylu uvedl, že po posouzení případu stěžovatelky neshledal důvody k udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Z uvedeného tedy plyne, že se žalovaný zabýval i touto formou azylu. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že na udělení azylu podle § 14 zákona o azylu není právní nárok, zákon nestanoví žádné podmínky pro udělení humanitárního azylu (ponechává rozhodnutí jen na volné úvaze správního orgánu), a proto je soud oprávněn jen zkoumat, zda se i touto otázkou správní orgán zabýval. Podle názoru soudu tuto povinnost žalovaný splnil, byl tudíž i ohledně tohoto důvodu azylu veden řádný proces.
Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že správní orgán a poté i soud měl dostatečné množství podkladů pro rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu a posoudil neudělení azylu podle tohoto ustanovení v mezích stanovených zákonem. K tomu nutno dodat, že na udělení humanitárního azylu podle § 14 není právní nárok a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Důvody hodné zvláštního zřetele, jejichž zjištění je předpokladem pro udělení této formy azylu, nejsou v zákoně o azylu definovány. Nutno však dovodit, že snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití s manželem žijícím na území ČR (občanem Vietnamské socialistické republiky, který však o azyl nepožádal) je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných, mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona o azylu. V této souvislosti nutno poukázat na to, jak již ostatně učinil správní orgán i soud, že právní úpravu pobytu cizinců na území ČR upravuje zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců, podle něhož se mohla stěžovatelka pokusit svou situaci vyřešit. Nejvyšší správní soud má za to, že ani osobní situace v zemi původu stěžovatelky není důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů, jak vyplývá ze shora uvedeného.“ Na tyto argumenty navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 – 69, v němž dospěl k právnímu závěru, že „*snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití se snoubenkou, která má desetiletou dceru, je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných mohl být vnímám jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*“ Rovněž v rozsudku ze dne 28. 11. 2009, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, Nejvyšší správní soud uvedl, že „*pokud jde o stěžovatelovy osobní, příp. rodinné vazby v ČR, nemohou prima facie představovat důvod zabraňující na základě čl. 8 Úmluvy vycestování stěžovatele.*“

[25] Jestliže stěžovatelka namítá, že v zemi původu jí nebude poskytnuta náležitá zdravotní péče jejích obtíží spojených s otěhotněním, event. porodem dítěte, musí Nejvyšší správní soud odkázat na rozsudek tohoto soudu ze dne 27. 11. 2003, č. j. 4 Azs 27/2003 – 55, podle kterého „*neplodnost žadatele o azyl – byť i doložená lékařskou zprávou - není natolik závažným onemocněním, aby bezprostředně ohrožovala jeho život, a mohla tak založit úvahu o*

udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“

[26] Jestliže stěžovatelka implicitně rovněž namítá, že se krajský soud a žalovaný nevypořádali s tím, zda je Kyrgyzstán bezpečnou zemí původu, musí Nejvyšší správní soud uvést, že tato okolnost je pro posouzení věci zcela irelevantní, neboť žalovaný v napadeném rozhodnutí žádné závěry stran toho, zda Kyrgyzstán je bezpečnou zemí původu, neučinil, jelikož žádost stěžovatelky o mezinárodní ochranu nezamítl jako zjevně nedůvodnou dle § 16 zákona o azylu. Ostatně ani stěžovatelka tuto otázku ve své žalobě nerozporovala.

[27] Po posouzení kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny stěžovatelkou uplatněné námitky. Nejvyšší správní soud neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatelky ani zásadní pochybení v postupu krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky, jelikož krajský soud se všemi relevantními okolnostmi řádně zabýval. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle ustanovení § 104a s. ř. s.

[28] O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. srpna 2016

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu